

Sygn. akt III UK 278/19

POSTANOWIENIE

Dnia 23 czerwca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Leszek Bielecki

w sprawie z odwołania H. N.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w O.

o emeryturę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 23 czerwca 2020 r.,

na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 17 października 2018 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. decyzją z dnia 30 października 2017 r. odmówił wnioskodawcy, tj. H. N. prawa do wcześniejszej emerytury z uwagi na brak udokumentowania stażu 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Wyrokiem z dnia 11 czerwca 2018 r., sygn. akt V U (...) Sąd Okręgowy w O. oddalił odwołanie wnioskodawcy od decyzji zakładu rentowego. W ocenie tego Sądu, ustalony w postępowaniu charakter pracy wnioskodawcy daje podstawę do stwierdzenia, że prace, które były wykonywane przez wnioskodawcę nie odpowiadają pracom w szczególnych warunkach, wymienionym w wykazie prac w warunkach szczególnych, stanowiącym załącznik nr 1 do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z 17 października 2018 r., sygn. akt III AUa (...) oddalił apelację wnioskodawcy i zasądził od wnioskodawcy na rzecz strony pozwanej kwotę 240,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym. Sąd ten podkreślił, że Sąd Okręgowy ustalił prawidłowy stan faktyczny i przeprowadził w sprawie prawidłowe oraz wszechstronne postępowanie dowodowe, a w konsekwencji wydał słuszny wyrok w oparciu o prawidłowo przeprowadzona wykładnie obowiązujących w sprawie przepisów prawa.

We wniosku z 21 stycznia 2019 r. o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wnioskodawca, tj. H. N. zaskarża wyrok Sądu Apelacyjnego w (...) z 17 października 2018 r. w całości i wskazuje, że jest ona oczywiście uzasadniona, a w sprawie naruszono prawo materialne, czyli art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1988 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w związku z § 2 i § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze - poprzez ich niewłaściwą wykładnię oraz, że w sprawie naruszono przepisy postępowania, czyli art. 378 § 1 k.p.c., poprzez nierozpoznanie zarzutów zgłoszonych w apelacji. Skarżący wnosi o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) w całości i przekazanie sprawy sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania oraz rozstrzygnięcie o kosztach postępowania kasacyjnego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu skarżący stwierdził, że zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego, emerytura z tytułu pracy w warunkach szczególnych przysługuje również osobom, które wykonywały pracę na tzw. stanowiskach łączonych (wyrok Sądu Najwyższego z 27 stycznia 2012 r., II UK 103/11). Zdaniem skarżącego, nie ma przeszkód prawnych dla uznania zgodnie z § 2 ww. rozporządzenia Rady Ministrów, że ubezpieczony, jeżeli wykonywał prace objęte wykazem A na dwóch lub większej liczbie stanowiska, o ile wszystkie prace wykonywana stale i składające się na pełny etap mieściły się w wykazie. Z taka bowiem sytuacja mamy do czynienia w przypadku Pana H. N. , który w różnych okresach zatrudnienia pracował na jednym bądź kilku stanowiskach. Wszystkie one mieściły się w wykazie i wypełniały w całości pełny wymiar czasu pracy ubezpieczonego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Ponadto, zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c., określającym wymogi formalne skargi kasacyjnej, skarga powinna zawierać wniosek o przyjęcie do rozpoznania i jego uzasadnienie. Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien zatem wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym wcześniej art. 398⁹ § 1 k.p.c., a jego uzasadnienie winno zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Skarga kasacyjna nie jest bowiem (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia. Skarga kasacyjna, jako szczególny środek zaskarżenia, służy realizacji interesu publicznego w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości. Funkcje postępowania kasacyjnego powodują, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz jego uzasadnienie powinny koncentrować się na wykazaniu, iż w konkretnej sprawie zachodzą okoliczności przemawiające za interwencją Sądu Najwyższego.

Powołanie się na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje przy tym skarżącego do przedstawienia wyводу prawnego, uzasadniającego jego pogląd, że skarga jest oczywiście uzasadniona, a zaskarżone orzeczenie oczywiście narusza prawo, przy czym, o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania konieczne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów

prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej.

Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania nie spełnia warunków właściwych dla przesłanki przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. z uwagi na brak wskazania jakiegokolwiek przepisu, którego naruszenie miałoby postać naruszenia kwalifikowanego, widocznego na pierwszy rzut oka, a skarga poza jedynie ogólną wzmianką, że skarga jest oczywiście uzasadniona, nie zawiera żadnego wywodu prawnego, który stanowiłby poparcie twierdzenia, że jest ona oczywiście uzasadniona. Zwłaszcza, że rozpoznanie skargi kasacyjnej następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, gdyż tylko one decydują o wyniku „przedsądu”. Według utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego, skarga kasacyjna powinna być tak zredagowana i skonstruowana, by Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w jej podstawach lub ich uzasadnieniu pozostałych elementów kreatywnych skargi, ani tym bardziej się ich domyślać (postanowienie Sądu Najwyższego z 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134, postanowienie Sądu Najwyższego z 12 września 2018 r., III UK 178/17).

Sąd Najwyższy zwraca uwagę, że argumenty na rzecz oczywistości skargi kasacyjnej mogą, a nawet powinny utożsamiać się z zarzutami ujętymi w jej podstawach, lecz niedopuszczalne jest ich formułowanie przez wyrażenie braku aprobaty dla ocen mających charakter ustaleń w konkretnym stanie faktycznym (postanowienie Sądu Najwyższego z 7 marca 2018 r., I UK 191/17).

Należy również podnieść, że wykazy do zarządzeń resortowych w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach mają charakter jedynie informacyjny, techniczno-porządkujący i uściślający, zatem umieszczanie w takim wykazie danego stanowiska pracy może mieć znaczenie jedynie w sferze dowodowej, tworząc domniemanie faktyczne. Oznacza to, że nawet potencjalne wykonywanie pracy na stanowisku wymienionym w zarządzeniu resortowym, którego wszakże nie wskazano w załączniku do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze – nie uprawnia do uzyskania emerytury w niższym wieku emerytalnym na podstawie przepisów ustawy emerytalnej. To ustawa emerytalna i powołane rozporządzenie stanowią źródło prawa do emerytury

w niższym wieku emerytalnym i nie są nim zarządzenia resortowe (wyrok Sądu Najwyższego z 19 września 2018 r., I UK 214/17, postanowienie Sądu Najwyższego z 22 marca 2012 r., I UK 403/11, LEX nr 1214549).

Biorąc powyższe pod uwagę, należy zauważyć, że twierdzenia skargi stanowią w istocie polemikę z ustaleniami faktycznymi i oceną dowodów dokonaną przez Sąd drugiej instancji, co zgodnie z art. 398³ § 3 k.p.c. uchyla się spod kontroli kasacyjnej. Tym bardziej, że skarga oparta została wyłącznie na zarzutach naruszenia przepisów prawa materialnego i postępowania oraz procesu dowodzenia, a Sąd Najwyższy związany był ustaleniami faktycznymi oraz oceną materiału dowodowego dokonaną w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku (art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Ponadto, jak wykazano wyżej Sąd Najwyższy wypowiadał się już w podobnych sprawach.

We wniosku nie tylko nie wykazano, że skarga jest oczywiście uzasadniona, ale nie wykazano, że jakichkolwiek rzeczywistych uchybień Sądu drugiej instancji.

Z powyższych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzeczono jak w sentencji.